

Перфільєва Людмила

к.п.н., доцент

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

Дячук Павло

к.п.н., доцент

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ ТА ЗА КОРДОНОМ

Система освіти та методика викладання предметів в Україні суттєво відрізняються від європейських. В наш час Україна, дедалі частіше впроваджує іноземний досвід. У роботі показано, що є спільного та відмінного в європейській та вітчизняній освіті?

Почнемо з того що фінансування навчальних закладів часто не вистачає навіть на закупівлю нових підручників, не говорячи вже про ремонти та нові меблі. Окрім цього, діти часто вивчають предмети за старими, ще радянськими книгами, які, за документами, вже давно перебувають на звалищі.

Суттєвим недоліком української освіти є те, що сільські школи не дають дітям достатніх знань, відтак щороку такі абітурієнти мають певні переваги при вступі.

Поряд із цим українські викладачі намагаються урізноманітнити навчальний процес: впроваджують інноваційні методи, які є цікавими для дітей, проводять виховні та патріотичні заходи, що згуртовують дитячий колектив. Тут також діє індивідуальний підхід до учнів, адже кожен класний керівник знає не тільки історію однієї дитини, а й всієї родини школяра.[3]

В Україні дедалі популярнішими є класи поглибленого вивчення одного з предметів. Найбільш рейтинговими в цьому питанні є класи математичного спрямування або з поглибленим вивченням іноземної мови. З

одного боку, це дає дитині більше знань з певних предметів, з іншого - батьки чи вчителі вирішують, до якого класу записати школяра.

У початкових класах школярам не ставлять взагалі оцінки та не задають уроків додому, тому діти із задоволенням відвідують школу.

Особливістю української освіти є те, що більшість випускників продовжують навчання в університетах, інститутах, академіях. Це спричинено тим, що вітчизняні роботодавці не поспішають наймати людину без диплома та навіть на робітничі вакансії вимагають освітній рівень. Звісно на обов'язковість вищої освіти також впливає і реакція соціуму, адже в Україні з величезним подивом реагують на людей без диплома.

В Україні ж вчителі отримують мізерну заробітну плату, проте обов'язки, які виконує педагог, не порахувати. Тільки в нашій державі вчитель виступає психологом, наглядачем, вихователем, спортивним та культурним організатором, сценаристом урочистих подій, олімпіад тощо.

У Європі приділяють велику увагу всебічному розвитку дитини. Першість у світових рейтингах також займає Фінляндія. Тут діє одна з найкращих систем освіти. Багато досліджень підтвердили, що країна займає перше місце за показником рівня знань, кількістю дітей, які люблять читати, друге місце - у сфері природничих наук, п'яте - в галузі математики. Такі показники країна досягає завдяки ліберальному вихованню та дієвим методикам навчання.[1]

Тут дітей вчать тому, що знадобиться їм у житті - орієнтуванню на місцевості, підрахунку вартості товару зі знижкою, вирахуванню відсотка від податку, створенню резюме, контролю банківським рахунком тощо. Все відбувається у легкій, невимушеній атмосфері.

Бути вчителем у Європі - почесно. Педагоги отримують чималу зарплату і рівномірне фінансування всіх шкіл, незалежно від населеного пункту. Таким чином, діти в селах та мегаполісах здобувають якісну освіту та не мають у подальшому якихось нарікань. Також всі підручники та канцелярські предмети є безкоштовними.

У Фінляндії повністю відмовились від класичного виклику до дошки. В класі працює вчитель та його помічник, які допомагають учням розв'язувати відповідні завдання. Школяр може сидіти як за партою, так і на підлозі на спеціальному килимку.

Першість у світових рейтингах також займає Фінляндія. Тут діє одна з найкращих систем освіти. Багато досліджень підтвердили, що країна займає перше місце за показником рівня знань, кількістю дітей, які люблять читати, друге місце - у сфері природничих наук, п'яте - в галузі математики. Такі показники країна досягає завдяки ліберальному вихованню та дієвим методикам навчання. [2]

Від 3 до 7 класу фіни отримують показники «задовільно», «добре», «відмінно». У старших класах діє 10-бальна шкала оцінювання. У Європі використовують 10-бальну шкалу, проте є заклади, де діє 100-бальна система. Всі оцінки разом із позначками про відвідування чи коментарями викладачів вносяться до електронного щоденника. Таким чином батьки та учні завжди мають доступ до показників успішності.

У Німеччині ж більшу увагу приділяють фаховій підготовці молодого покоління. Цей процес починається ще в школі, коли діти під час канікул проходять практику. Дітей знайомлять з різними професіями, дають уявлення про те, хто чим займається, щоб у ранньому віці в них формувалось бачення майбутнього фаху. Практики проводять з 5-го класу, ціллю яких також є спрямування дитини до обрання вузького профілю.

Тоді педагоги визначають, хто із вихованців має нахили до вивчення точних наук та може стати інженером чи технологом.

У Німеччині діє нетипова система оцінювання, яка полягає в тому, що найвища оцінка з третього класу - це 1, а найнижча - 6.

У цьому відрізняється британська школа, де притримуються більш консервативного стилю виховання. Проте шкільна програма наповнена додатковими предметами: музикою,

рукодільям, флористикою, латинню чи малюванням. Діти пізнають всі

базові дисципліни у формі гри.

Британську освіту вважають однією з найякісніших, оскільки учні часто вражають результатами загальних тестувань.

Ще однією особливістю Великобританії є те, що в країні досі діють приватні школи закритого типу. В кожній із них є форма. Діти навчаються тут, як в школі-інтернаті, проживаючи в одному із корпусів закладу. В будівлі мешкають і вчителі, які стежать за порядком. Але учні мають змогу проводити дозвілля так, як їм заманеться: тут є відпочинкові зони, майданчики для ігор, спортзали та невеликі читальні.

Отже, європейська освіта дуже близька та водночас дуже далека для українців. В нас є значні недоліки, які кожен хоче виправити. Адже за корупцією, недофінансуванням, зневірою приховується значний потенціал, знані традиції, великі успіхи та безмежне бажання впроваджувати щось нове.